

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З ГЕОГРАФІЇ

Оцінювання навчальних досягнень учнів з географії здійснюється з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей і передбачає диференційований підхід щодо його організації. Критерієм оцінки роботи учнів є не стільки обсяг навчального матеріалу, що залишився в пам'яті, скільки вміння його аналізувати, узагальнювати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, використовувати в життєвих ситуаціях, вміння самостійно здобувати знання.

Оцінюючи навчальні досягнення учнів з географії, необхідно враховувати:

- правильність і науковість викладення матеріалу,
- повноту розкриття понять і закономірностей,
- точність вживання географічної та картографічної термінології;
- ступінь самостійності відповіді;
- логічність, доказовість у викладенні матеріалу;
- ступінь сформованості інтелектуальних, загальноосвітніх, специфічних умінь (робота з картографічними, статистичними та іншими додатковими матеріалами).

Тематичне оцінювання з географії проводиться у різних формах по завершенню вивчення навчальної теми або її частин, згідно з переліком тем для тематичного оцінювання навчальних досягнень учнів. При цьому одна письмова тематична робота на семестр є обов'язковою. Такою письмовою роботою може виступати й практична робота, якщо дата її проведення збігається з датою тематичної атестації.

Вчитель має право виставляти бали за тему без додаткового опитування (письмової роботи) тим учням, що мають достатню кількість поточних оцінок, а також якщо отримана таким чином оцінка задовольняє учня. При цьому поточне оцінювання, у разі його застосування вчителем, має відігравати заохочувальну, стимулюючу та діагностичну функції.

Перед початком вивчення чергової теми усі учні мають бути ознайомлені з тривалістю її вивчення (кількість занять); кількістю і тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; питаннями, що виносяться на тематичне оцінювання, якщо воно проводиться в усно-письмовій формі, або орієнтовними завданнями (задачами) тощо; терміном і формою проведення тематичного оцінювання; критеріями оцінювання. Такий підхід дозволяє здійснювати модульно-розвивальна система навчання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з географії

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) розрізняє окремі географічні явища чи об'єкти (гори і рівнини, суша і океан, село і місто, галузь і т. д.) та з допомогою вчителя знаходить їх на карті
	2	Учень (учениця) за допомогою вчителя відтворює окремі факти на елементарному рівні, розрізняє один або кілька запропонованих географічних об'єктів і з допомогою вчителя намагається знайти їх на карті
	3	Учень (учениця) дає нечіткі характеристики географічних об'єктів; за допомогою вчителя знаходить їх на карті, може самостійно розрізнити окремі географічні поняття
II. Середній	4	Учень (учениця) частково відтворює текст підручника, дає нечітке визначення основних понять і термінів за допомогою вчителя. Називає відповідно до теми конкретного уроку компоненти географічної оболонки та складові господарства; повторює за зразком практичну роботу; під час відповіді намагається користуватись географічною картою
	5	Учень (учениця) відтворює частину навчального матеріалу без розкриття причинно-наслідкових зв'язків, описує географічні об'єкти чи явища за типовим планом. Намагається робити висновки без підтвердження їх прикладами; частково володіє обов'язковою географічною номенклатурою

	6	Учень (учениця) самостійно дає більшість визначень, передбачених темою уроку, відтворює значну частину вивченого матеріалу у відповідності з його викладом у підручнику. На середньому рівні володіє географічною номенклатурою та картою
III. Достатній	7	Учень (учениця) має достатні географічні знання й застосовує їх для вирішення стандартних ситуацій. Має цілісне уявлення про природні та суспільні явища, уміє вести спостереження за навколишнім середовищем; достатньо володіє картографічним матеріалом
	8	Учень (учениця) засвоїв основні уявлення, поняття й категорії географічної науки про Землю та господарську діяльність людини. Застосовує здобуті знання на практиці, використовуючи прийоми аналізу статистичних даних про господарство і населення, показує їх зміну в часі. Уміє наводити приклади взаємодії людини і природи; знає обов'язкову географічну номенклатуру
	9	Учень (учениця) на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, може застосовувати його для виконання практичних робіт; має чіткі уявлення про компоненти природи та просторову організацію господарства; пояснює причинно-наслідкові зв'язки у природі й господарстві; майже безпомилково працює з картографічним матеріалом
IV. Високий	10	Учень (учениця) усвідомлює сучасну географічну картину світу, здійснює оцінку певних процесів та явищ, передбачених навчальною програмою; пояснює прикладне значення географічних знань, дає розгорнуту відповідь, відбирає необхідні знання; вільно застосовує більшість географічних понять і може їх класифікувати; добре володіє картографічним матеріалом

	11	Учень (учениця) має глибокі знання про об'єкт вивчення, застосовує наукову термінологію, аргументує свої твердження й висновки, уміє працювати з рекомендованими вчителем джерелами географічної інформації; на високому рівні аналізує та використовує картографічну інформацію
	12	Учень (учениця) володіє ґрунтовними географічними знаннями в межах вимог навчальної програми, висловлює та аргументує власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення; самостійно аналізує природні та суспільні явища, робить відповідні висновки й узагальнення; здатний розв'язувати проблемні завдання; вільно володіє картографічною інформацією та творчо її використовує

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ.

1 бал — учень розрізняє терміни об'єктів, що вивчаються. Називає їх окремими словам чи реченнями (наприклад, це — «гори», це — «річка» і т. ін.).

2 бали — намагається дати характеристику географічного об'єкта чи явища на елементарному рівні.

3 бали — допускає неточності у здійсненні спостережень. Виділяє окремі особливості географічних об'єктів і явищ, прагне дати їм характеристику.

4 бали — описує явища й об'єкти, що спостерігаються, і відтворює частину матеріалу на

фрагментарному рівні. Екологічно грамотно поводить в природі під час

екскурсій, виявляє елементи допитливості та спостережливості, розпізнає

більшість об'єктів, які вивчаються.

5 балів — здатний з допомогою вчителя логічно відтворити значну частину матеріалу,

використовує умовні знаки, знімає показники спостережень, елементарно читає

карту.

6 балів — самостійно виконує основну частину практичної роботи, за допомогою вчителя

робить елементарні порівняння, виявляє основні риси об'єктів і явищ, читає

тематичні карти.

7 балів — починає усвідомлювати мету практичної роботи, встановлює й описує

причинно-наслідкові зв'язки. Оперує основними поняттями й термінами.

Аналізує зміст карт.

8 балів — може логічно мислити, правильно, за планом, проводить спостереження,

відображаючи особливості об'єкта чи явища в замальовках, діаграмах, схемах.

Формулює висновки, робить узагальнення. Правильно відбирає навчальні

джерела інформації та аргументує власні дії, розв'язує типові задачі.

9 балів — уміє аргументувати, відстояти свій погляд, виявляє особливу допитливість при

вивченні об'єктів і явищ. Помічає деталі, вільно використовує здобуті знання,

вирішуючи стандартні ситуації, аналізує хід спостереження, бачить причинно-

наслідкові зв'язки, встановлює залежності між фізико-географічними особливостями території, господарською діяльністю людини, застосовує прийоми аналізу статистичних даних, грамотно порівнює показники, вільно

розв'язує задачі у стандартних ситуаціях, складає картосхеми й картодіаграми.

10 балів — виконує проблемні завдання, поставлені вчителем, складає комплексну

фізико-географічну характеристику, вільно використовує здобуті географічні

знання, самостійно робить висновки й узагальнення. Використовує принципи

раціонального природокористування в повсякденній діяльності та працюючи

їх. у природі. Вільно застосовує більшість географічних понять, класифікує

11 балів — вміє оцінювати виробничу діяльність людини та її вплив на природу, розуміє

суть географічних проблем. Пропонує виходи з нестандартних ситуацій, вільно переходить від аналізу окремих явищ до аналізу системи географічних

явищ. Визначає причинно-наслідкові зв'язки, вільно володіє прийомами роботи з додатковими джерелами географічної інформації, цифровими показниками.

12 балів — використовує географічні джерела інформації для розв'язання виробничих і

побутових завдань, пропонує свої ідеї щодо вивчення того чи іншого

об'єкта. Усвідомлено обирає форми, методи, засоби й прийоми виконання

практичної роботи відповідно до поставленої мети навчання.